

UCHWAŁA NR LV/369/2021
RADY MIEJSKIEJ W SIERADZU

z dnia 21 grudnia 2021 r.

**w sprawie przyjęcia „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy
w Rodzinie dla Miasta Sieradza na lata 2022 – 2026”**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 i 1834), art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 i 2270) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji „Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Sieradza na lata 2022 - 2026”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Sieradza.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miejskiej
w Sieradzu

Urszula Rozmarynowska

PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE DLA MIASTA SIERADZA NA LATA 2022 - 2026

ROZDZIAŁ I

§ 1. 1. Wstęp

Realizacja zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie należy do zadań gminy i powiatu na zasadach określonych m.in. w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Opracowanie i realizacja Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie jest zadaniem własnym miasta wynikającym z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

2. Przemoc

Przemoc w rodzinie jest w zasadzie zjawiskiem powszechnym, ale uchwycenie jej prawdziwych rozmiarów jest niezwykle trudne. Przemocy w rodzinie najczęściej doświadczają: współmałżonkowie, partnerzy w związkach nieformalnych, dzieci, osoby starsze, osoby niepełnosprawne i inne.

Przemoc w rodzinie jest przestępstwem. Przestępstwo to znane jest w polskim kodeksie karnym jako znęcanie się nad rodziną. Umieszczono je w rozdziale XXVI „Przestępstwa przeciwko rodzinie i opiece”, w art. 207, który obejmuje zarówno znęcanie się fizyczne, jak i psychiczne.

Znęcanie się nad rodziną należy do przestępstw ściganych z urzędu, czyli organy ścigania są zobowiązane do wszczęcia postępowania, gdy istnieje uzasadnione podejrzenie, że doszło do przestępstwa. Do wszczęcia postępowania nie jest więc wymagany wniosek osoby pokrzywdzonej. Najczęściej jednak zdarza się, że to sama ofiara występuje z wnioskiem o wszczęcie postępowania, czyli decyduje się złożyć skargę na osobę stosującą przemoc.

Doświadczenie w pracy z rodzinami dotkniętymi problemem przemocy pokazało, że jeden człowiek nie jest w stanie sam rozwiązać wszystkich problemów rodziny. Osoba doznająca przemocy w rodzinie wymaga wsparcia i rozwiązania problemów w różnych obszarach życia. Potrzebuje nie tylko interwencji, w wyniku której zatrzymana zostanie przemoc, ale także pomocy psychologicznej, terapii, pomocy socjalnej, materialnej, informacji prawnych, pomocy medycznej, a czasami bezpiecznego schronienia itp. Stąd konieczne może być skontaktowanie się ze specjalistami z różnych dziedzin. Zaangażowanie przedstawicieli różnych służb pozwala też zrozumieć, że sytuację osoby pokrzywdzonej i jej rodziny należy rozpatrywać z różnych perspektyw: prawnej, psychologicznej, społecznej i moralnej. Każda z nich pozwala dostrzec inne aspekty przemocy w rodzinie i angażuje przedstawicieli różnych służb i instytucji.

Instytucje powołane prawem do przeciwdziałania przemocy w rodzinie to:

a) Policja;

- b) Prokuratura;
- c) Sąd;
- d) Pomoc społeczna;
- e) Ochrona zdrowia;
- f) Oświata;
- g) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- h) Organizacje pozarządowe.

O systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie można mówić, gdy na terenie miasta czy gminy funkcjonują służby, instytucje, organizacje pozarządowe, stowarzyszenia działające w obszarze przemocy w rodzinie, gdy przedstawiciele tych podmiotów mają odpowiednie przygotowanie do pracy z rodziną dotkniętą przemocą oraz gdy w proces pomagania sukcesywnie się włączają i ze sobą współpracują.

Na terenie Miasta Sieradza został opracowany i był realizowany Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Sieradza na lata 2018 – 2021. Obecnie istnieje konieczność opracowania Programu na kolejne lata, zawierającego działania mające na celu podnoszenie świadomości społecznej na temat promowania metod wychowawczych bez użycia przemocy, upowszechnienie informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy zarówno osobom dotkniętym przemocą, jak i stosującym przemoc w rodzinie w celu tworzenia warunków skutecznego przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Działania określone w Programie mają na celu usprawnienie współpracy pomiędzy wszystkimi instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a także zakładają szkolenia specjalistów, tak, by podnosić skuteczność realizowanych przez nich zadań w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą.

§ 2. SKALA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE NA TERENIE MIASTA SIERADZA

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie usystematyzowała działania podejmowane przez różne instytucje działające w zakresie przeciwdziałania przemocy wskazując na konieczność pracy interdyscyplinarnej w celu ochrony osób dotkniętych przemocą w rodzinie. Podstawowym narzędziem stały się Zespoły Interdyscyplinarne podejmujące działania w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”. Dnia 18 października 2011 roku weszło w życie rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”. Powyższa procedura ma na celu tworzenie warunków do systemowego, interdyscyplinarnego modelu pracy z rodziną.

Prezydent Miasta Sieradza Zarządzeniem Nr 117/2020 z dnia 29 maja 2020 r. (z późn. zm.) w sprawie: powołania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Sieradzu, powołał Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Sieradzu, na czwartą kadencję, na lata 2020 - 2023 w skład którego weszli przedstawiciele następujących instytucji: Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Urzędu Miasta, Miejskiej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Starostwa Powiatowego, Prokuratury Rejonowej, Sądu, Komendy Powiatowej Policji, Straży Miejskiej, Szpitala Wojewódzkiego, Sieradzkiego Towarzystwa Trzeźwości „Przyjaźń”, Stowarzyszenia Abstynentów „Przystań”.

Zespół Interdyscyplinarny ma za zadanie m.in. diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, następnie podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w celach zapobiegawczych bądź podejmowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą.

W roku 2020 do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło łącznie 80 formularzy Niebieska Karta – A, porównywalnie w 2019 r. – 110, w 2018 r. – 99.

W 2020 r. w 70 (w 2019 r. – 96, w 2018 r. – 97) przypadkach podjęto decyzję o zakończeniu procedury Niebieskie Karty. Zakończenie procedury dotyczyło spraw rozpoczętych zarówno w 2020 r. (44) jak i w latach wcześniejszych (w 2019 r. – 26, w 2018 r. – 1).

W ramach struktury Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sieradzu działa Miejski Ośrodek Interwencji Kryzysowej. Poniższe tabele obrazują liczbę klientów zgłaszających się do Ośrodka w ciągu ostatnich trzech lat (Tabela nr 1) oraz dominujące przyczyny konfliktów i trudności zaburzających prawidłowe funkcjonowanie rodzinne i społeczne, z jakimi zgłaszały się osoby rodziny (Tabela nr 2):

Tabela nr 1

Rok	2018	2019	2020
Liczba klientów	955	899	840
Liczba wizyt klientów	2429	2426	2492

Źródło: Sprawozdania MOPS - Miejskiego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Sieradzu

Tabela nr 2

Rok	2018	2019	2020
Przemoc w rodzinie	382	360	336
Uzależnienie od alkoholu	458	432	403
Bezrobocie, kłopoty finansowe, choroba	430	405	378
Trudności mieszkaniowe, eksmisja, bezdomność	114	108	101

Źródło: Sprawozdania MOPS - Miejskiego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Sieradzu

Należy zaznaczyć, że patrole Policji, jako służby interweniujące w sytuacji przemocowej, są podmiotami najczęściej wszczynającymi procedurę Niebieskie Karty. W 2020 r. Komenda Powiatowa Policji w Sieradzu sporządziła 54 formularze Niebieska Karta – A, porównywalnie w 2019 r. - 76, w 2018 r. – 60

§ 3. ADRESACI PROGRAMU

- 1) Rodziny zagrożone pojawieniem się przypadków przemocy ze strony członków rodziny;
- 2) Osoby dotknięte przemocą w rodzinie i świadkowie przemocy w rodzinie;
- 3) Osoby stosujące przemoc w rodzinie;
- 4) Przedstawiciele instytucji, służb i organizacji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 5) Społeczność lokalna – mieszkańcy Sieradza.

§ 4. REALIZATORZY I PARTNERZY PROGRAMU

- 1) Urząd Miasta w Sieradzu (UM);
- 2) Miejska Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (MKPiRPA);

- 3) Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Sieradzu (ZI);
- 4) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sieradzu (MOPS);
- 5) Miejski Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Sieradzu (MOIK);
- 6) Komenda Powiatowa Policji w Sieradzu (KPP);
- 7) Prokuratura Rejonowa w Sieradzu (PR);
- 8) Sąd Rejonowy w Sieradzu (SR);
- 9) Placówki oświatowe;
- 10) Służba zdrowia;
- 11) Organizacje pozarządowe;
- 12) Lokalne media.

§ 5. KOORDYNATOR PROGRAMU

Funkcja Koordynatora Programu jest przypisana Dyrektorowi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sieradzu, z uwagi na zajmowane stanowisko.

§ 6. CELE PROGRAMU

1. Cel główny

Celem głównym programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i ochrona ofiar przed przemocą.

2. Cele szczegółowe programu:

- 1) Realizowanie skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- 2) Zwiększenie motywacji i umiejętności ofiar do przerywania przemocy oraz wspieranie i ochrona ofiar przemocy w rodzinie.
- 3) Zmiana zachowań i postaw sprawców przemocy w rodzinie.
- 4) Zwiększenie świadomości społecznej mieszkańców Sieradza z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cel szczegółowy	Zadanie	Sposób realizacji	Realizatorzy	Termin realizacji	Wskaźniki
1). Realizowanie skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Interdyscyplinarność działań zmierzających do zatrzymania przemocy w rodzinie.	<p>1. Podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach pracy Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Sieradzu i grup roboczych;</p> <p>2. Podejmowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, wszczynanie postępowań;</p> <p>3. Wydawanie wobec osoby stwarzającej zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby dotkniętej przemocą w rodzinie nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania lub zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia;</p> <p>4. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu;</p> <p>5. Zwiększenie skuteczności udzielania pomocy dla osób uwikłanych w przemoc i skutecznej ochrony ich praw poprzez</p>	<p>Zespół Interdyscyplinarny/grupy robocze</p> <p>Komenda Powiatowa Policji, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej</p> <p>Komenda Powiatowa Policji</p> <p>Miejska Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</p> <p>Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny/grupy robocze</p>	<p>2022 – 2026 Zadanie ciągłe</p> <p>-,-</p> <p>-,-</p> <p>-,-</p> <p>-,-</p>	<p>Ilość zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z powodu ustania przemocy w rodzinie w stosunku do ilości wpływu NK</p> <p>Ilość wdrożonych procedur „Niebieskie Karty” w rodzinach</p> <p>Ilość wydanych nakazów i zakazów</p> <p>Ilość skierowanych wniosków do sądu w stosunku do ilości wniosków o leczenie, które wpłynęły do MKPiRPA</p> <p>Liczba osób przeszkolonych</p>

		podnoszenie kompetencji służb działających w tym obszarze.			
2). Zwiększenie motywacji i umiejętności ofiar do przerwania przemocy oraz wspieranie i ochrona ofiar przemocy w rodzinie.	Poradnictwo i interwencja w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	1. Bieżąca działalność w strukturze MOPS Działu Miejskiego Ośrodka Interwencji Kryzysowej;	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej - Dział Miejskiego Ośrodka Interwencji Kryzysowej	2022 – 2026 Zadanie ciągłe	Liczba osób zgłaszających przemoc w rodzinie w stosunku do liczby klientów MOIK
		2. Udzielanie bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego: psychologicznego, prawnego, socjalnego i rodzinnego;	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej - Dział Miejskiego Ośrodka Interwencji Kryzysowej	-,-	Liczba osób korzystających z bezpłatnego poradnictwa
		3. Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej;	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – Dział Pomocy Środowiskowej	-,-	Liczba osób korzystających z pomocy finansowej i rzeczowej w stosunku do liczby osób zgłaszających przemoc w rodzinie
		4. Zapewnienie osobie (rodzinie) dotkniętej przemocą w rodzinie bezpiecznego schronienia (mieszkanie interwencyjne w MOIK, hostel, schronisko, rodzina);	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	-,-	Liczba osób korzystających ze schronienia
		5. Zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia w trybie art. 12a ust. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	-,-	Liczba dzieci odebranych w trybie art. 12a ust. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i umieszczonych w pieczy zastępczej
		6. Prowadzenie grupy wsparcia dla	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej - Dział	-,-	Liczba osób

		osób uwikłanych w przemoc.	Miejskiego Ośrodka Interwencji Kryzysowej		korzystających z grupy wsparcia w stosunku do ilości wszczętych procedur „Niebieskie Karty”
3). Zmiana zachowań i postaw sprawców przemocy w rodzinie.	Inicjowanie działań w stosunku do sprawców przemocy w rodzinie.	1. Oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie poprzez motywowanie ich do udziału w spotkaniach dla osób stosujących przemoc w rodzinie zmierzających do zmiany wzorców zachowań; 2. Prowadzenie grupy wsparcia z elementami psychoedukacji dla osób stosujących przemoc w rodzinie.	Zespół Interdyscyplinarny/grupy robocze, Komenda Powiatowa Policji, Sąd Rejonowy Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej - Dział Miejskiego Ośrodka Interwencji Kryzysowej	2022 – 2026 Zadanie ciągłe -,-	Liczba osób stosujących przemoc zmotywowanych do udziału w spotkaniach w stosunku do ilości wszczętych procedur „Niebieskie Karty” Liczba osób, które uczęszczają na spotkania grupy wsparcia w stosunku do liczby osób, które zadeklarowały swój udział
4). Zwiększenie świadomości społecznej mieszkańców Sieradza z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Prowadzenie działalności o charakterze edukacyjno – profilaktycznym w środowisku lokalnym.	1. Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez współdziałanie w zorganizowanych kampaniach oraz udostępnianie plakatów, ulotek, broszur; 2. Prowadzenie zajęć profilaktyczno – edukacyjnych w szkołach z zakresu przeciwdziałania przemocy i agresji; 3. Współpraca z lokalnymi	Urząd Miasta, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny, Miejska Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Placówki oświatowe Komenda Powiatowa Policji, Miejski Ośrodek Pomocy	2022 - 2026 Zadanie ciągłe -,- -,-	Liczba kampanii oraz udostępnionych materiałów Liczba programów profilaktycznych realizowanych przez szkoły

		mediami poprzez przekazywanie informacji dotyczących podejmowanych działań z zakresu przeciwdziałania zjawisku przemocy.	Społecznej		
--	--	--	------------	--	--

§ 7. ŹRÓDŁO FINANSOWANIA

Wysokość środków planowanych na realizację "Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Sieradza na lata 2022 - 2026" będzie odpowiadać kwocie zabezpieczonej na ten cel w budżecie Miasta Sieradza na lata 2022, 2023, 2024, 2025, 2026.

§ 8. MONITOROWANIE REALIZACJI PROGRAMU

1. Zakłada się, że Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Sieradza będzie realizowany w latach 2022 – 2026. Głównym realizatorem Programu będzie Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sieradzu, który będzie również odpowiedzialny za monitoring Programu.

2. Monitorowanie przedsięwzięć ma i będzie miało charakter bieżący poprzez weryfikację zaplanowanych działań.

3. Monitoring Programu będzie polegał na zbieraniu danych dotyczących zrealizowanych zadań od podmiotów zaangażowanych w jego realizację. W celu oceny czy Program osiąga założone cele sporządzona będzie corocznie sprawozdawczość z wykonania zadań oraz analiza zbieranych informacji nt. realizacji działań ujętych w Programie.

4. Program ma charakter otwarty i będzie podlegał ewaluacji w zależności od pojawiających się potrzeb i możliwości finansowych miasta. Z realizacji zadań programowych Dyrektor MOPS w Sieradzu sporządza sprawozdania, które przedkładane będą Prezydentowi Miasta Sieradza do dnia 31 marca każdego roku następującego po roku, którego sprawozdanie dotyczy – sprawozdanie roczne. Następnie Prezydent Miasta Sieradza przedstawia w/w sprawozdania Radzie Miejskiej w Sieradzu.

§ 9. EWALUACJA PROGRAMU

Istotą efektywności funkcjonowania Programu jest realizacja zadań w zakresie, formie i stopniu dostosowanym do potrzeb mieszkańców miasta, zgodnie z przyjętymi procedurami oraz stała współpraca uczestników Programu i monitoring działań.

Ewaluacja oznacza systematyczne zbieranie, analizę i interpretację danych w celu określenia wartości Programu. Dane te mają być wykorzystane przy podejmowaniu decyzji dotyczących Programu. Uzyskane informacje powinny być przydatne dla planowania, rozwoju i realizacji aktualnie przeprowadzanego Programu.

Ewaluacja jest więc procesem, który rozpoczął się już w momencie tworzenia Programu. Wtedy bowiem podejmuje się decyzję co do obszarów ewaluacji i sposobu jej przeprowadzania (tworzenie narzędzi, gromadzenie dokumentacji). W trakcie realizacji Programu trwa ciągła analiza połączona z oceną jakości wykonywanych zadań.

Finalnie - ewaluacja Programu służyć będzie określeniu skuteczności zaplanowanych działań i sposobu współpracy instytucji i służb realizujących zadania w zakresie przemocy domowej.

Ewaluacja ilościowa przeprowadzona będzie na podstawie analizy danych liczbowych wynikających z opracowanych wskaźników, natomiast dane liczbowe zawarte w sprawozdaniach określą aktualne zasoby oraz poziom realizacji zadań.

Zestawienie w/w danych oraz wskazanie i analiza występujących zależności (ewaluacja jakościowa) pozwoli na ocenę skuteczności działania tak skonstruowanego Programu.

Taki sposób ewaluacji Programu umożliwi bieżącą korektę zmiennych, w celu maksymalizacji efektów prowadzonych działań.